

మట్టాలొచ్చాడు

రాధా! త్వరగా టీ చెయ్యి. సినిమా కెల్లాం అన్నాడు గోపాలం కోటిప్పతూ; కథల్లో గోరువంకను చిలక పలకరించవలసిన పద్ధతిలో.

సావడికి కుడివైపు ఉన్న నట్టింటి కిటికీగుండా వంటింట్లోకి శ్రద్ధగా చూస్తోంది రాధ.

అదేవిటా సరసం అన్నాడు గోపాలం పడకకుర్చీలో కూర్చుని బూటిప్పతూ.

షే అంది రాధ వంటింటిమీద దృష్టి మళ్ళించకుండానే.

గోపాలం రాధవంక తలతిప్పి చూశాడు. రాధ గోపాలంవైపు చూడకుండానే చెయ్యి మాత్రం సారించి, రమ్మన్నట్టు వేళ్ళు ఆడించింది.

అందమైన అమ్మాయి చెయ్యి ఊపినట్టుంది అనుకున్నాడు గోపాలం.

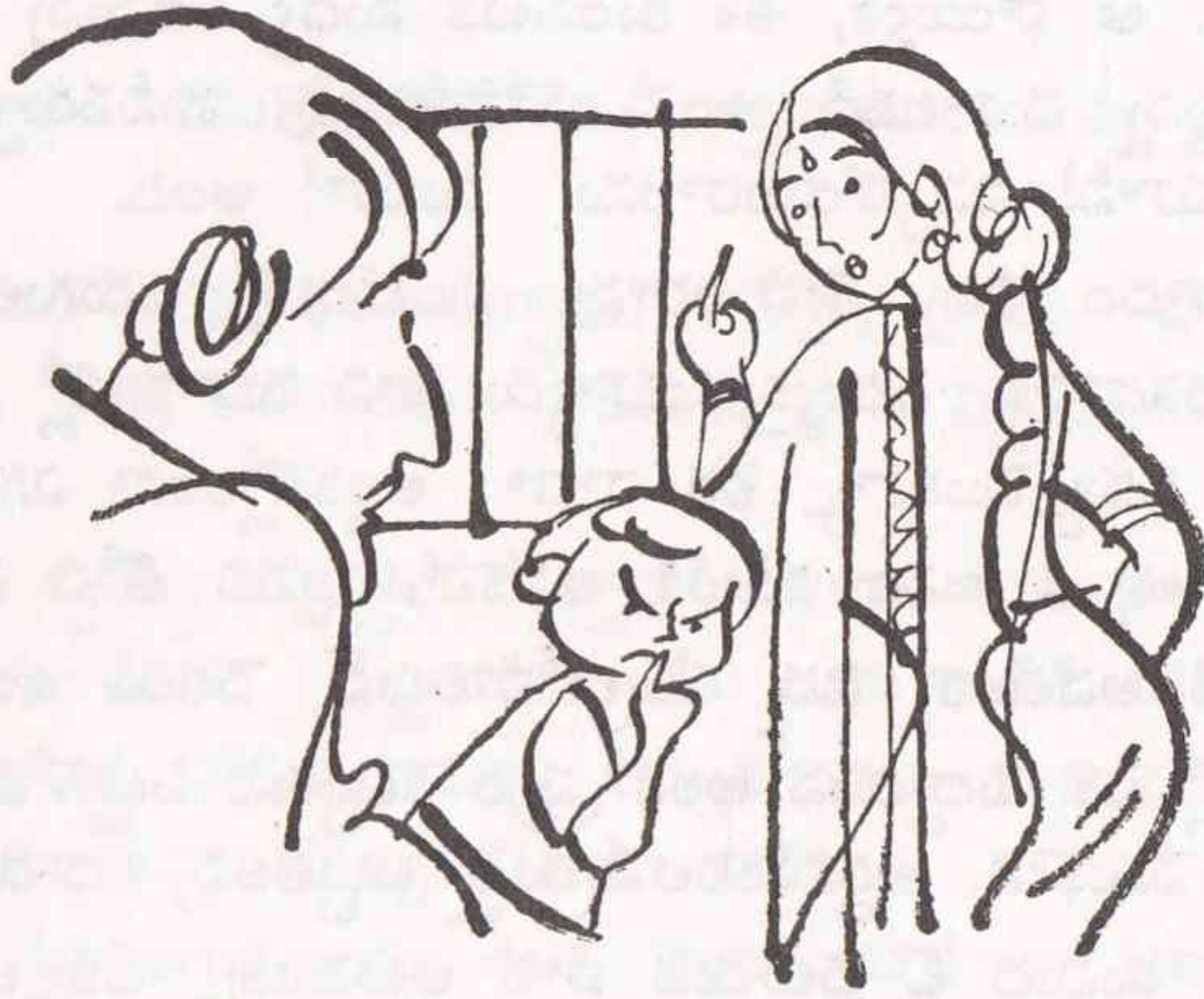
రాధ అమ్మాయి, రాధ అందంగా ఉంటుంది.

రాధ చెయ్యి వూపి పిలిచింది కూడా.

ఏమిటి సంగతి? అన్నాడు గోపాలం లేవకుండానే.

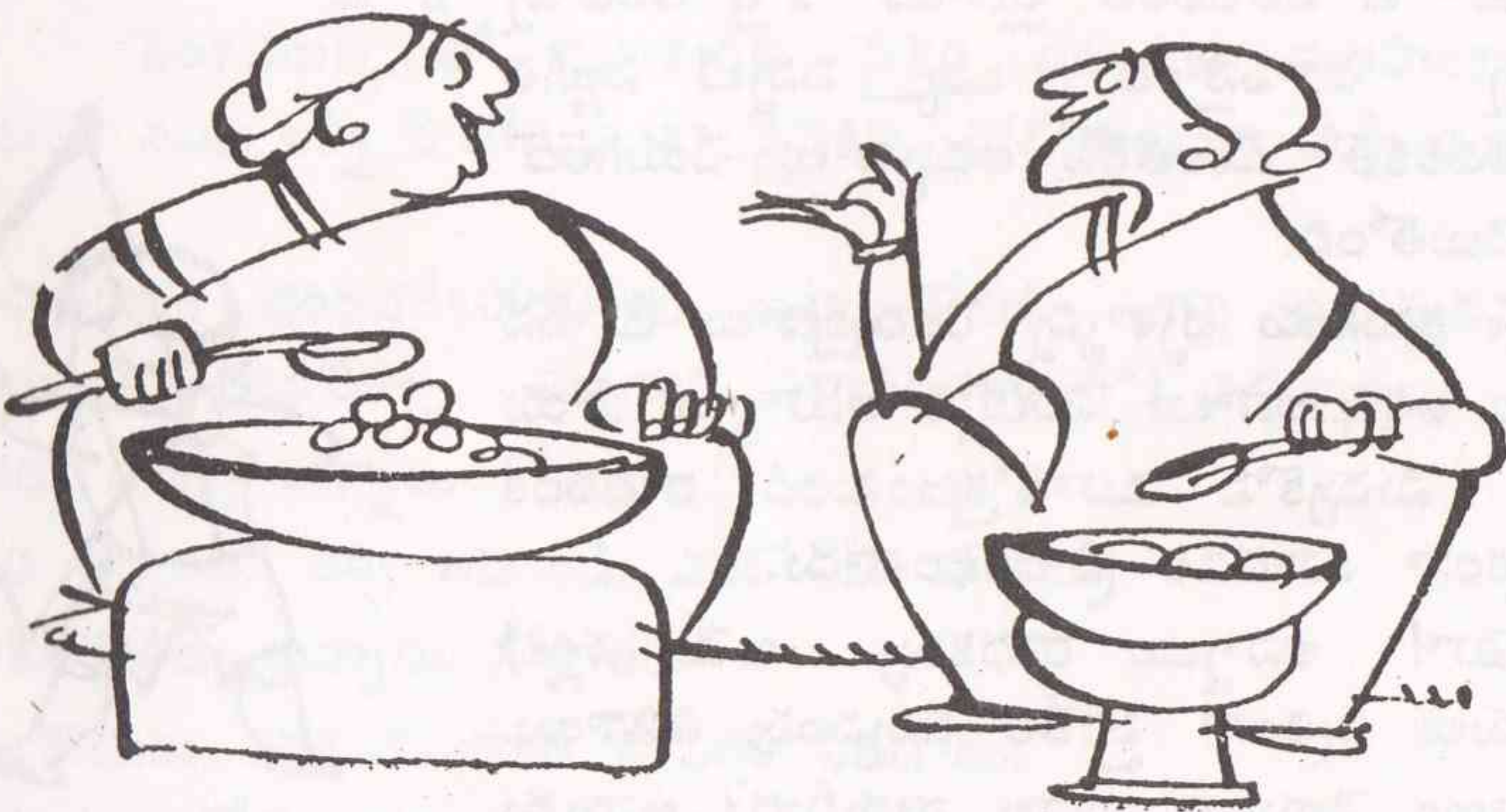
ఈసారి ఇద్దరు 'షే' అని అతన్ని మందలించారు.

ఏదో ఉంది విశేషం అని చటుక్కున నిర్ధారణ చేసుకుని వంటింట్లోకి నడిచాడు గోపాలం. కిటికీలోంచి శ్రద్ధగా, వూపిరి బిగబట్టి చూస్తున్న రాధ కొంచెం జరిగింది. గోపాలం వంటింట్లోకి తొంగిచూసి కెవ్వుమన్నాడు నిశ్శబ్దంగానే. అయినా రాధ కంగారు పడి, ఇందాకటి అందమైన వేళ్ళతో గోపాలం పెదిమలను అదిమి కేరింతలు వారించింది.

నిజానికి గోపాలం కేరింతకాని, రాధమ్మ 'ఇష్' అనడంకాని వంటింట్లో యెవరికీ వినబడలేదు. లోపల నానా హడావుడిగా ఉంది. గుడ్లప్పచెప్పి చూచిన గోపాలరావుకి కంటికి నిండుగా మనుషులు కనపడ్డారు. చెవినిండా గోల వినబడింది. వేపడం ఘాటుతో ముక్కుకి మతిపోయింది.

లోపల వేపడాల టూర్నమెంటు జరిగిపోతోంది. ఒక పెద్ద సోంపేట దొడ్డమ్మగారు భారీయెత్తున దుక్కల్లాటి కందముక్కలు వేయించేస్తున్నారు. పెద్ద బూరెలమూకుడూ దాన్ని మోయతగిన సైజులో పెద్ద ఇనపపొయ్యా ఉన్నాయి. ఆదివారాలలో తలంట్లు పోసుకునే రోజునే గోపాలం తాలూకు సంసారంవారు ఆ పొయ్యిని వాడకంలోకి తెస్తారు. రాధమ్మ దృష్టిలో గోపాలంచేసే అవకతవక ఖర్చుల్లా ఆ పొయ్యిలో కర్రలు తగలబడిపోతున్నాయి.

దొడ్డమ్మగారి పక్కనే ఒక చిన్న సైజు బుచ్చి కక్కిగారు ఒక పెద్ద కుంపటిమీద చిన్నమూకుడుంచి ఓ మాదిరి సైజు బంగాళదుంప ముక్కలు వేయించేస్తున్నారు.

ఆ కుంపట్లో కణకణమండే చింత బొగ్గులు గోపాలం దృష్టిలో రాధమ్మ ఖర్చులా వెలిగిపోయాయి. ఆ పొయ్యికి, ఈ కుంపటికి మధ్య పడివున్న నూనెగిన్నె, మూడో తారీఖు పొద్దున్న మూలపడి ఉండే గోపాలరావు మనీషర్సులా దిగాలు మొహం పెట్టి ఓ యజమానీ! నిస్సహాయురాలను సుమా! అంది.

ఈ ఆర్తనాదం విన్న గోపాలరావు, వంటింట్లో జరుగుతున్న టూర్నమెంటు రంగంమీదికి ఉరకడానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు. కాని మూకుట్లో వేగుతున్న దుక్కల్లాటి కందముక్కలకే దిక్కుమొక్కు లేక నానా అల్లకల్లోలంగా ఎగిరెగిరిపడుతూ ఉంటే తను వెళ్ళినా అక్కడి జనం కంటికి ఆనకపోవచ్చునని తోచి విరమించుకున్నాడు.

వంటింటికి అవతలగా చిన్న మెట్రోపాలిటన్ పెరడు ఉంది.

ఆ పెరట్లో ఒక పెద్దాయన అంగోస్ట్రం కట్టుకుని పిట్టగోడకి చేరబడి విలాసంగా కాలుమీద కాలువేసుకొని, అర్ధనిమీలితనేత్రుడై బట్టతలని ఓదార్చుకుంటున్నాడు.

ఆయన బొడ్డుమీద ఓ దిట్టమైన పాప అట్టముక్క ఒక్కటి పెట్టి మసిబొగ్గుతో బొమ్మవేసుకుంటూ పాడుతోంది.

ఆ చిన్న పెరడులో ఇంకా మిగిలిన కొద్దిపాటి చోటులోనూ బుద్ధిమంతుడివలె కనపడే ఒక అబ్బాయి అతి పొదుపుగా మరం వేసుకు కూర్చుని పెద్దాయనచెప్పే దారిఖర్చులు చిన్నసైజు పద్దు పుస్తకంలో రాస్తున్నాడు.

ఇంకా మిగిలిన కొద్ది చోటులోనూ కొంచెం బొద్దుగా బంగారు బొమ్మలా ఉన్న ఒక ముద్దరాలు మోకాళ్ళపై గడ్డం ఆనించి, పచ్చని పాదాలను ప్రేమతో కాగలించుకున్న వెండిపట్టీలను మునివేళ్ళతో నిమిరుతూ, పద్దులు రాస్తున్న అబ్బాయివంక ఎంతో ఆపేక్షతో, అంతకుమించిన గౌరవంతో, ఇంకెంతో భక్తితో రెప్పవాల్చుకుండా చూస్తోంది.

ప్రశాంతత అని ఆ దృశ్యాన్ని పిలవాలి అని తట్టుని వాళ్ళకోసం ప్రకృతి అంతా ప్రశాంతంగా ప్రవర్తిల్లుతోంది. వాళ్ళ మనసులలో ఆలోచనలలా గాలి చల్లగా నెమ్మదిగా వీస్తోంది. ఆ అమ్మాయి పచ్చటి నుదురుమీద ముంగురులను అటూ ఇటూ జరుపుతూ ఆ నీలరేఖలతో క్షణానికో కొత్త అందాన్ని చందాన్ని చూపిస్తోంది. ఒక్క సన్నటి నల్లగీత ఒక్క కదలికతో యెంతలేసి అద్భుతాలు చేయగలదో తెలియచెబుతోంది.

ఈ కమనీయ దృశ్యాన్ని రెండుక్షణాలు చూసిన గోపాలం అరక్షణంపాటు పెరట్లోని అమ్మాయి సోయ గాన్ని మెచ్చుకొని మూడోక్షణంనుండి రాధవంక ప్రశ్నార్థకంగా చూడడం ప్రారంభించాడు.

ఏమో! అన్నాయి రాధకళ్ళు. ఆమె సల్లటి కనుబొమలు చిత్రంగా పైకితేలి చిన్నవంపు తిరిగాయి.

బాణం వెయ్యనా నాన్నా వాళ్ళమీద? అన్నాడు రాధ చెంగు చాటున ధనుర్దారుడై దాగిఉన్న శంకరం.

ఛప్ అన్నాడు గోపాలం.

ఉష్ అంది రాధ మళ్ళీ గోపాలం పెదిమలను యిందాకటి అందమైన మునివేళ్ళతో అదుపుచేస్తూ.

హూ అని గోపాలం విసుక్కోబోయాడు. ఆస్తమానం నన్నే గసుర్తావు వాణ్ణి తిట్టవేం? అన్నాడు.

వంటింటో యెవరో ఫెళఫెళ నవ్వారు. గోడ, కిటికీ, దాన్ని పట్టుకున్న గోపాలరావు, అర్ధాంగి రాధ, తనూజుడు శంకరం, వాడి విల్లమ్ములూ అదిరిపోవడం జరిగింది.

పూర్వం రాజులు ద్వంద్వ యుద్ధాలు చేస్తూవుండేవారు. కథలు అయిపోవస్తూండగా విజయసింహాడికి ద్రోహంచేసిన దుర్జయుడు లేక దుర్ముఖుడికి పోరాటం జరిగేది. అప్పుడు వాళ్ళు సరాసరి నోరుమూసుకు తన్నుకోవడం, పొడుచుకోవడం ద్వారా సంగతి సందర్భాలు ఓ పట్టాన తేల్చుకునేవారు కారు.

ఓరీ! దుర్ముతీ! సింగంబుముందు జింక చెలగాటమా! నా ముందు నీ వేడ! ఇదే వధించితి అని విజయుడు అనేవాడు. ఓరీ కబుర్ల కేమిలేమ్ము. ఇదే వధింతు సుమ్ము అని దుర్ముఖుడు బదులు చెప్పేవాడు. ఈ ధోరణిలో మంచి చెడ్డా మాట్లాడుకుంటూ పోట్లాడుకునేవారు.

కందముక్కలు భారీయెత్తున వేయించేస్తున్న దొడ్డమ్మగారు, బంగాళాదుంపలు వేయిస్తున్న బుచ్చికక్కిగారిని హేళనచేస్తూ ఫెళ్ళున నవ్వింది.

ఏవండో ఒదినా! యెందుకమ్మా ఆ వేపడం? కూరొండుతున్నానని ఒప్పీసుకో రాదూ? వేపడం అంటే మజాకా కాదు- ఎవరికి పడితే వాళ్ళకి ఒళుపొచ్చేసీడానికి అంటూ యింకో గిన్నెడు నూనె కందముక్కలమీద పోసింది.

బుచ్చికక్కిగారు విలాసంగా నవ్వుతూ, అరమోడ్చు కన్నులతో బంగాళాదుంపల వంకచూసింది. పోదురూ మీరు బొత్తిగా ఇది...ఏదో శాస్త్రం చెప్పినట్టుంది... కాపోయినా అలా నూనె దిమ్మరించీసుకుంటే కడుపులో వికారపెట్టేదూ? పెగా ఉడకేసివార్చి పుల్లపెట్టి మరీ వేయిస్తున్నారాయె....వేపడం అంటే ఇది. నేవళకం ఉండద్దమ్మా అంటూ పెంకుముక్కలతో మూకుడిని పైకెత్తి ఒక్కసారి కుదపాయించింది. బంగాళాదుంప ముక్కలన్నీ పోలోమంటూ పైకెగిరి గోలోమంటూ మళ్ళీ మూకుల్లో పడ్డాయి.

గోపాలరావు భరించలేకపోయాడు యీ ధోరణి. కాస్త భయస్తుడవడంవల్ల పెళ్లాంచెయ్యి. కుర్రాడిరెక్కా పట్టుకుని, సరాసరి హోలులోకి వచ్చేశాడు.

ఎవరు వాళ్ళు అన్నాడు కోపంగా.

రాధ నవ్వింది. వెళ్ళి అడగండి. ఎవరో మీ వాళ్లేట.

నాకు తెలీదు అన్నాడు గోపాలం.

మీ కొడుకు నడగండి. వాడే లోపలికి పిలిచాడు.

గోపాలం ఆలోచించాడు. ఈ విషయం ఇక్కడకాదు మాట్లాడవలసింది. మూడిళ్ళ అవతల మీసాలరావు ఇల్లుంది. వాడు ఊళ్ళోలేడు. తాళంచెవులు తనదగ్గరేవున్నాయి. అక్కడికి పోయి ధైర్యంగా మంచి చెడ్డా మాట్లాడుకోవటం మంచిదనుకున్నాడు. నిర్భయంగా.

మీసాలం ఇంటికి పద అన్నాడు.

ఎందుకండీ. మీరే పలకరించి అడగరాదూ? అంది రాధ.

కాదు నీకు తెలీదు, ముందక్కడికి పద. స్థిమితంగా మాట్లాడుకుందాం... పద పద అన్నాడు గోపాలం.

పదండి అంది రాధ అలమారులోంచి తాళంచెవులు పట్టుకొస్తూ.

ఇల్లెలాగ? ఇక్కడ దొంగతనములు చేయరాదు అని బోర్డు కడదామా. అన్నాడు గోపాలం హడావుడిగా నడుస్తూనే నవ్వుతూ.

మరే యజమాని త్వరలోనే తిరిగి రాగలడు జాగ్రత్త అని షరా కూడా రాయండి అంది రాధ.

☆

☆

☆

మీసాలరావు యింట్లో చతిగిలబడ్డాక గబగబ చెప్పండి అన్నాడు గోపాలం.

నువ్వు చెప్పరా అంది రాధ కొడుకుని మోచేత్తో పొడుస్తూ.

నువ్వే చెప్ప నేను ఊ కొడతాను అన్నాడు శంకరావు.

ఉద్ధరిస్తావు....అదికాదండీ నేనేమో హోల్లో ఆడుకుంటున్నాను. వీడు వంటింటిలో కుంపటి రాజేస్తున్నాడు, అంతలో యెవళ్లో గబగబ మాట్లాడేస్తున్నారు. తీరా వచ్చి చూస్తే వీళ్ళు. వాళ్ళెవళ్ళో ఎలావచ్చారో. మీ బుల్లిబాబునే అడగండి అంది రాధ.

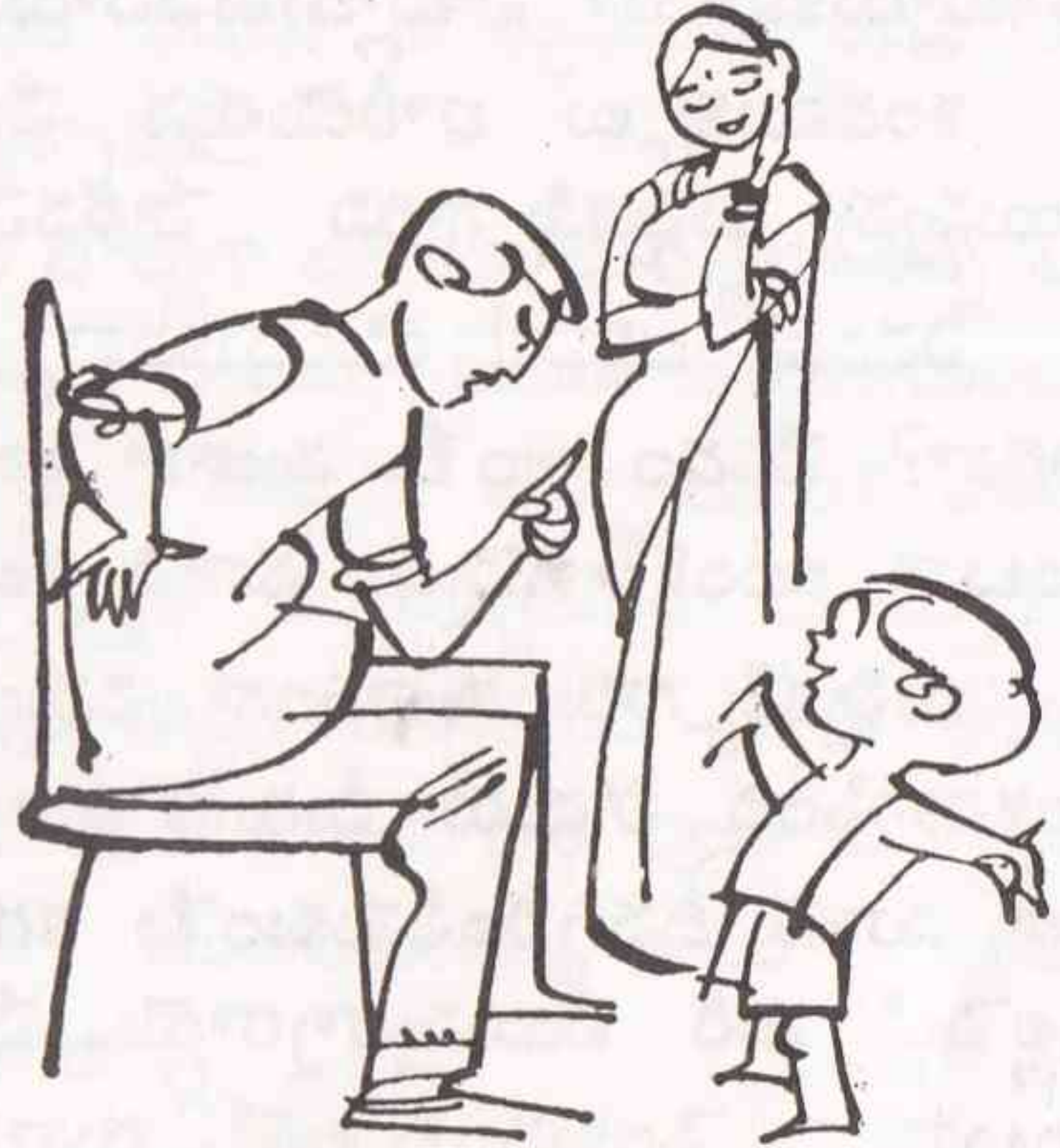
నువ్వు చెప్పరా అన్నాడు గోపాలం.

అదీకాదు నాన్నా... మరేమో...

ఒరేయ్ చిన్నా నీకు సినిమా ఇష్టమేనా?

హిందీ తెలుగూ ఇష్టంలేవు...ఇంగ్లీషు

రైట్-ఇంగ్లీషు సినిమాకి తీసుకెల్తాను కాని...

అదేమిటండీ? బొత్తిగా మతిపోయిందేమిటి? వాళ్ళనింట్లో వదిలేసి ఇంగ్లీషు సినిమా కెల్తారా? అంది రాధ.

గోపాలం విసుక్కున్నాడు. చెప్ప బాబూ! వాళ్ళెవరో గబుక్కున చెప్పేయ్ చూద్దాం.

శంకరం చెప్పేశాడు చకచక. అదికాదు నాన్నా...మరేమో నేను ఆడుకుంటున్నా, బండొచ్చింది-వాళ్ళు దిగి లోపలకొచ్చారు. మీ నాన్నేడీ అన్నారు. గోపాలరావుగారి ఇల్లైనా అన్నారు. అవునండి లోపలికి రండి, కూర్చోండి మంచి నీళ్ళు కావాలండి మా నాన్న లేడండీ. ఇప్పుడే వస్తాడండి అని చెప్పాను. ఓ పెద్దవిడా లేదు...? ఆవిడేం, నన్నెత్తేసుకుని నా తండ్రి అని ముద్దుపెట్టేసుకుంది నాన్నా. మళ్ళీనేమో దింపాక ఏవండీ మీకు కాఫీ కావాలా ఓర్తినా ఆర్తిక్నా అని అడిగాను. అప్పడేమో....

చాలు బాబు చాలు...ఎవరు రాధా! చెప్పరాదూ అన్నాడు గోపాలం.

అయ్యో కర్మా! నాకు తెలీదండీ! మీరు మప్పిపెట్టారుగా బుద్ధులు. అందుకని వీడే లోపలికి పిల్చి మర్యాద చేశాడు. నేను వంటింటిలోంచి వచ్చేసరికి వాళ్ళు నట్టింట్లో సామాను సర్దేసుకున్నారు.

అదేం మాట! ఆ మాట చెరిపెయ్. కుర్రాడికి మంచి బుద్ధులు నేర్పడం తప్పా? ఇంటికొచ్చినవాళ్ళని పొండని తిట్టమని నేర్పమంటావా? వాడికి తోచింది వాడు బాగానే చేశాడు. వాడికన్న, అఖరికి నాకన్నా తెలివైనదానివనుకునే నువ్వేం చేశావంట? ముక్కు, మొహం యెరగని పరాయివాళ్ళని వంటింట్లో ముక్కలు వేపడాలు చేసుకోమని విచ్చలవిడిగా వదిలిపెట్టేసి పైగా కిటికీలోంచి తొంగి చూస్తున్నావా? మీ రెవరండీ? ఏ వూరూ? దొంగలా? దొరలా? మీకు నేను తెలుసా మా ఆయన తెలుసా? లేకపోతే మా అబ్బాయితో పరిచయం మాత్రమేనా? అవలాని మంచి చెడ్డా అడగద్దా? అన్నాడు గోపాలరావు.

రాధ మొహం ముడుచుకుంది. ఇదిగో చూడండి. వాళ్ళెవరో పెద్దమనుష్యులు. ఇంటికొచ్చారు. మర్యాదచేశాను. పెద్దవాళ్ళున్నారు కాబట్టి నలుగురికి వాళ్ళే ఉడకేసి పడేస్తామన్నారు. మీ వాళ్ళకదా అనీ, వాళ్ళమాట కాదనలేకా సరే అన్నాను. మీకూ తెలియకపోతే వెళ్ళిపోతారులెండి. అంతేకాని, వాళ్ళు దొంగలనడం తప్పకాదండీ.... మనుష్యులమీద బొత్తిగా యింత అపనమ్మకం ఐతే ఎలాగ?

గోపాలం జాలిగా, కొంచెం హేళనగా మందహాసం చేశాడు. హూఁ అన్నాడు.

చూడు రాధా! అందుకే అడవాళ్ళని అడవాళ్ళూ మొగవాళ్ళని మొగవాళ్ళూ అన్నారు. నువ్వు నిజంగా చిన్నపిల్లవి సుమీ! నీకు తెలీదుగాని, ఇలా మొగుళ్ళకి తెలిసినవాళ్ళనుకుని పెళ్ళాలూ, పెళ్ళాలచుట్టాలు కాబోలని మొగుళ్ళూ ఊహించుకుని, అమాంతంగా వచ్చే చుట్టాలకు ఇల్లు వదిలిపెట్టి గుల్లచేసుకున్న సంఘటనలు భారతావనిలో యెన్నో ఉన్నాయి. హూఁ నీకేం తెలుసు చిన్నదానివి. లోకంలో ఈ మధ్య అధర్మం, అసత్యం, వంచన, మోసం, బోకరా యెంతగా పేట్రేగి పోయామో నీకేం తెలుసు? పేపరు చదివితేగా?... కనీసం కథలేనా చదవవాయె; ఇలాంటివాళ్ళని చూస్తూ చూస్తూ ఎలా నమ్మను?

తన గంభీరోపన్యాసానికి మురిసిపోయాడు గోపాలరావు.

రాధ గంయిమంది. ఇంతకీ వాళ్ళు బోకరామనుషులంటారు. ఎలా అన బుద్ధేసిందండి ఆ మాట!

గోపాలం జాలిగా నవ్వాడు మళ్ళా. నాకు తెలుసుగా! నువ్వలా అంటావని, దొంగలంటే గళ్ళ లుంగీ, నల్ల బనీనూ వేసుకునీ కోరమీసాలు మెలేసుకుంటూ విజిటింగు కార్డు పట్టుకు మరీ వస్తారని నీ ఊహ కాబోలు! ఇప్పుడు మనింటికొచ్చారు చూడు. వీళ్ళొక రకం ఘరానా లన్నమాట! నేను లేనపుడు వచ్చేశారా! నవ్వుతూ పేలుతూ నాలుగు రోజులుండి సుష్టుగా వండుకు తినేస్తారు! ఉప్పు, పప్పు అయిపోయాక ఏ చెంబో, చేంతాడో పట్టుకు చక్కాపోతారు, అంతే! చూడు కావలిస్తే!

మీకేం ఆ బెంగవద్దులెండి. ఉప్పు పప్పు అఖరికి ఆ కూర ముక్కలు కూడా వాళ్ళే తెచ్చుకున్నారు. మీ చెంబూ చేంతాడూ అంతకన్నా వాళ్ళకక్కర్లేదు అంది రాధ.

నీకు తెలీదు రాధా లోకంపోకడ.

మీ కంతకన్నా తెలీదు. తెలిస్తే కనపడ్డవాళ్ళనందరినీ దొంగ దొరా అని బేరీజు వేసుకుంటూ కూర్చోరు, వెళ్ళి మంచి చెడ్డా మాట్లాడి మర్యాద చేస్తారు. మీ నాన్నగారు వింటే ఎంత కోప్పడతారో అంది రాధ.

ఏయి రాధా నాకన్న తెలిసినట్టు మాట్లాడేవులే కాని నీకేం తెలీదు. వాళ్ళెవరో కాస్తోకూస్తో మావాళ్ళ నెరుగుదురేమో నాకు తెలీదు కానీ, వాళ్ళు రేపోమాపో వెళ్ళాక నా మాట నిజమవుతుందని నేను ఘంటాపథంగా చెబుతున్నా. కాదంటే పందెం.

సరే పందెంఇంటికి పదండి. వాళ్ళని కాస్త పలకరిద్దురుగాని.

గోపాలం నిట్టూర్చాడు. మళ్ళీ మొదటికొచ్చాం. వాళ్ళెవరో ఎలా విచ్చేశారో చెప్పావుకాదు.

ఎవరేమిటి? దొంగలని మీరే తేల్చేశారుగా!

అదిగో అదేవద్దు. ఎత్తిపాడుపులు యెందుకు మధ్యన. నువ్వు నా కళ్ళముందు స్కూలు ఫైనలు ఫెయిలయినదానివి. నామాట విను. ఇలాటి ఘరానా గోల నేను బాగా యెరుగుదును...కావాలంటే ఈసారి ఓ పాఠం నేర్చుకుందుగాని ముందు వాళ్ళెవరో చెప్పు. వెళ్ళి పలకరించకపోతే బాగుండదు అన్నాడు గోపాలం కొంచెం ప్రాధేయపడుతూ.

రాధ చెప్పింది. కందముక్కలు వేయిస్తున్నావిడ పేరు దొడ్డమ్మగారు. అవిడ కందముక్కలు బాగా వేయిస్తారుట, రెండో అవిడ బుచ్చికక్కిగారుట. వేపడాలు చేతకాని మనిషని దొడ్డమ్మగారన్నారు. పెరట్లో కూర్చున్నాయన బుచ్చికక్కిగారి భర్త. ఆయన పక్కనున్న అబ్బాయి ఆయన కొడుకు. ఆ పక్కనున్న పిల్ల కోడలు. ఈ దొడ్డమ్మగారికి కూతురన్నమాట.

మరే చూశా చాలా బావుంది. అన్నాడు గోపాలం.

కామెంటరీ ఒద్దు కథ వినండి...ఎవరో వచ్చిన సందడి విని నేను సావిట్లోకి వచ్చేసరికి గోపాలం పెళ్ళానివా అమ్మా అన్నారు. అప్పుడు మీ వాళ్ళనుకున్నాను. పెద్దవాడయ్యాడన్నమాట గోపాలం అన్నారు దొడ్డమ్మగారు.

మరే యెప్పడో రెండు పుష్కరాల క్రితం చూశాం. బొత్తిగా గుంటడనుకో అన్నారు బుచ్చికక్కిగారు. మరే. నల్లగా చింతపండు ముద్దలా ఎప్పడూ ఏదో మూల చూసుకుని చీకట్లో కూచునేవాడు అన్నారు ఆ పెరట్లో కూచున్నాయన, నలుపైతేనేమీ, గుమ్మడిపండంత వుండేవాడనీ-

చాలు నీ వర్ణన లెందుకులే అవి తీసేసి చెప్పు. నేనేం నలుపు కాదనలేదుగా...అన్నాడు గోపాలం.

రాధ చెప్పింది: యింతలో వీడు మళ్ళీ కాఫీయా, ఓర్వినా అన్నాడు, నేను మంచినీళ్ళు కావాలా అంటూంటే.

మీ సొమ్మేం పోయింది గ్లాకోసు కొని వజ్రాలు పొందిగిన వెండిగ్లాసులో పోసివ్వనా అని కూడా అడుగుతారు హూ.

అదే చేశాం చివరికి అంది రాధ. వాళ్ళ పిల్లకి ఓవల్టీన్ అరగదట. ఓంట్ బాగులేదట. వెంటనే యీ వెధవాయి చడీ చప్పడూ లేకుండా పరుగెత్తు కెళ్ళి పక్కవాళ్ళింట్లోంచి గ్లాకోడ్ అప్ప తెచ్చేశాడు.

ఒరేయ్ శంకరం. నువ్వు మీ తాతకి ఉత్తరం రాసి యీ నెలనుంచి నీకు కావాల్సిన ఓవల్టీనుకీ పరోపకారార్థం పంచదలచిన గ్లాకోజుకు డబ్బు తెప్పించుకో, నాకు జీతం మామూలుగా చాలేదేకాని....

అబ్బా వినండీ! వీడలా తెచ్చినందుకు ఆ దొడ్డమ్మగారు అమాంతం పై కెత్తేసి - నే చచ్చిపోనూ నా తండ్రే. ఇలాంటి మంచి గుణాలు అందరికీ వస్తాయీ. పెట్టిపుట్టాలమ్మా అంటూ బుగ్గలు నొక్కేసి ముద్దెట్టుకుంది. వీడు ఆవిడ జట్టుపీకేసి ముక్కు గిల్లేసి కిందికి దూకేశాడు... సరే దానికేం గాని ఇంటికి పదండి... అంది.

బాణం వేసే కొరెద్దామా? అన్నాడు శంకరం.

తప్పమ్మా వాళ్ళెవరో. నే నిక్కడ ఉన్నానని నేను నేనే అనీ, అది నాయిల్లే అనీ నువ్వేమో....

మర్చిపోయా మరే వాళ్ళకి మీరెలా తెలుసు?..... సంగతేమిటంటే వాళ్ళు తిరపతి వెళుతూ యిక్కడ దిగారు. యిక్కడ ఇంజనీరు గారెవరో ఉన్నారట. ఆయన్ని బతిమాలి కుర్రాడికి ఉద్యోగం వేయించాలని వచ్చారట - మొన్ననే పెళ్ళయిందట లెండి. ఆ యింజనీరుగారు వీళ్ళకి తెలీదు. చిట్టెమ్మగారని యింకో బామ్మగారు ఉందిట లెండి. ఆవిడకి కొంచెం తెలుసుట. ఆవిడ సిఫార్సుచేసి ఉద్యోగం వేయిస్తుందిట. మన యిల్లు, మీ పేరు చెప్పి ఆవిడ వీళ్ళనిక్కడికి పంపి తను సరాసరి యింజనీరుగారింటి కెళ్ళిందిట. ఇంకా స్నేహల్లో వస్తుందన్నారు...

గోపాలం ఎగిరి గంతేసినంత పనిచేశాడు.

అరెరె చిట్టెమ్మగారు! చిట్టెమ్మగారంటే యూ మీన్.....

ఏమో. మీనో మానో నాకు తెలీదు. చిట్టెమ్మగారట. ధవిశేశ్వరంలో మిమ్మల్నెరుగునట. బుచ్చికక్కీగారు చెప్పింది.

చెప్పావు కాదేం. ముందర అది చెప్పవేం? ఎవరో పరాయివాళ్ళనుకున్నాను. చిట్టెమ్మగారంటే ఎవరో తెలీదూ? బామ్మగారు....భద్రాచలం బామ్మగారు - ధవిశేశ్వరం... మువ్వొంకాయకూర. పద పద పద అన్నాడు గోపాలం.

రాధ నవ్వింది. ఏం అంత తొందర? ఇప్పుడు మీరు చెప్పండి. ఎవరా చిట్టెమ్మగారు? మనింటి కెందుకు రావాలి? భద్రాచలం ఏమిటి, బామ్మగా రేమిటి అంది.

రాధా అందుకే నిన్ను చిన్నపిల్ల అన్నాను. చిట్టెమ్మ గారంటే- హూ, ఏం తెలుస్తుంది నీకు. చిట్టెమ్మగారు ధవిశేశ్వరంలో నా చిన్నప్పుడు మా యింటిపక్కవాటాలో వుండేవారు. ఎంత ధాటీ మనిషో తెలుసా? ఇంజనీరు కాదు. జవహర్లాల్ నెహ్రూతో అయినా సరే ఒకటక మాట్లాడేస్తుంది తెలుగులో. నెహ్రూ యేమిటి ఆ మధ్య నా చిన్నప్పుడు గాంధీగారు వచ్చినప్పుడు యెందర్నో తోసుకుని వెళ్ళిపోయి

అయిదురూపాయలు యిచ్చి దండం పెట్టింది. గాంధీబాబూ! నువ్వు చాలా గొప్పవాడివిసుమీ! అని చెప్పింది ఆయనతో.

రాధ ఆసక్తి ప్రదర్శించింది.

ఏయ్ రాధా గోదారి వరదలు రావాలి చూసుకోమరి. చిట్టెమ్మగారు గోదారికన్న యెక్కువగా పరవళ్ళు తొక్కేసేది. వీధరుగుమీద కూర్చుని పడవలవాళ్ళని వెళ్ళి గోదారిలో కొట్టుకొచ్చే దుంగలు తెమ్మనేది. ఐదారుగురు తెప్పలు వేసుకెళ్ళి పుట్టెడు పుల్ల తెచ్చి పడేసేవారు పెరట్లో. అవటా వేడివేడి అన్నం, అవకాయ, పప్పుపులుసూ వేసి వాళ్ళకి సుష్టుగా భోజనం పెట్టేసేది. కానీ పుచ్చుకునేవారు కాదనుకో.... యింక రాధా - మువ్వంకాయ అవిడే వండాలనుకో. అమృతం. వీసెల లెక్కనే! కాయక్కాయలు వండేది. వస్తుందిగా రేపు, వండమని అడుగుతా. నీకు తెలీదు రాధా. తెలిస్తే అలా హేళనగా చూడవు. అవిడే తీసుకొచ్చిందన్నమాట ఈ తండాని! ఇంతకీ వీళ్ళంతా యెందు కొచ్చారన్నావు?

ఉద్యోగం వేయిస్తుందిట యీ కుర్రాడికి. వరసకి మనవడుటలెండి అంది రాధ కొంచెం హేళన ధ్వనిస్తూ.

ఉద్యోగం కాదు పట్టాభిషేకం కూడా చేయించగల తాపాతుంది తెలుసా అవిడకి?

పోనీలెండి. ఎలాగో అలా నమ్మకం కుదిరింది వీళ్ళ మీద. రక్షించారు. ఇంటికి పదండి.

చిట్టెమ్మగారొచ్చింది కాబట్టి కాని, వీళ్ళ సంగతేమో నాకేం నచ్చలేదు. కాపోయినా అంత గొడవ ఏమిటి? పైగా ఆ వేపడాల పోటీలేమిటి!

బావుంది. ఆయన కంద తినడట. అందుకని బంగాళాదుంపలు వేయిస్తున్నారు. అయినా కాపోయినా యెందుకండీ వాళ్ళనలా ఆడిపోస్తారు. చిట్టెమ్మగారు గట్టిగా చెప్పివుండబట్టి వాళ్ళు చనువుగా వచ్చివుంటారు. కాపోతే మీరు బొట్టెట్టి పిలిచినా నిలువెత్తు ధనం పోసినా వస్తారేమిటి? అంది రాధ.

అదే రాధా! అక్కడే నీకూ నాకూ తేడా! నేను మనుషుల్నిట్టే చదివేస్తా...అవలిస్తే....

మరే మరే పేగులు లెక్కేట్టేస్తారు. మీరు చాలా గొప్పవారు..... పదండి అంది రాధ.

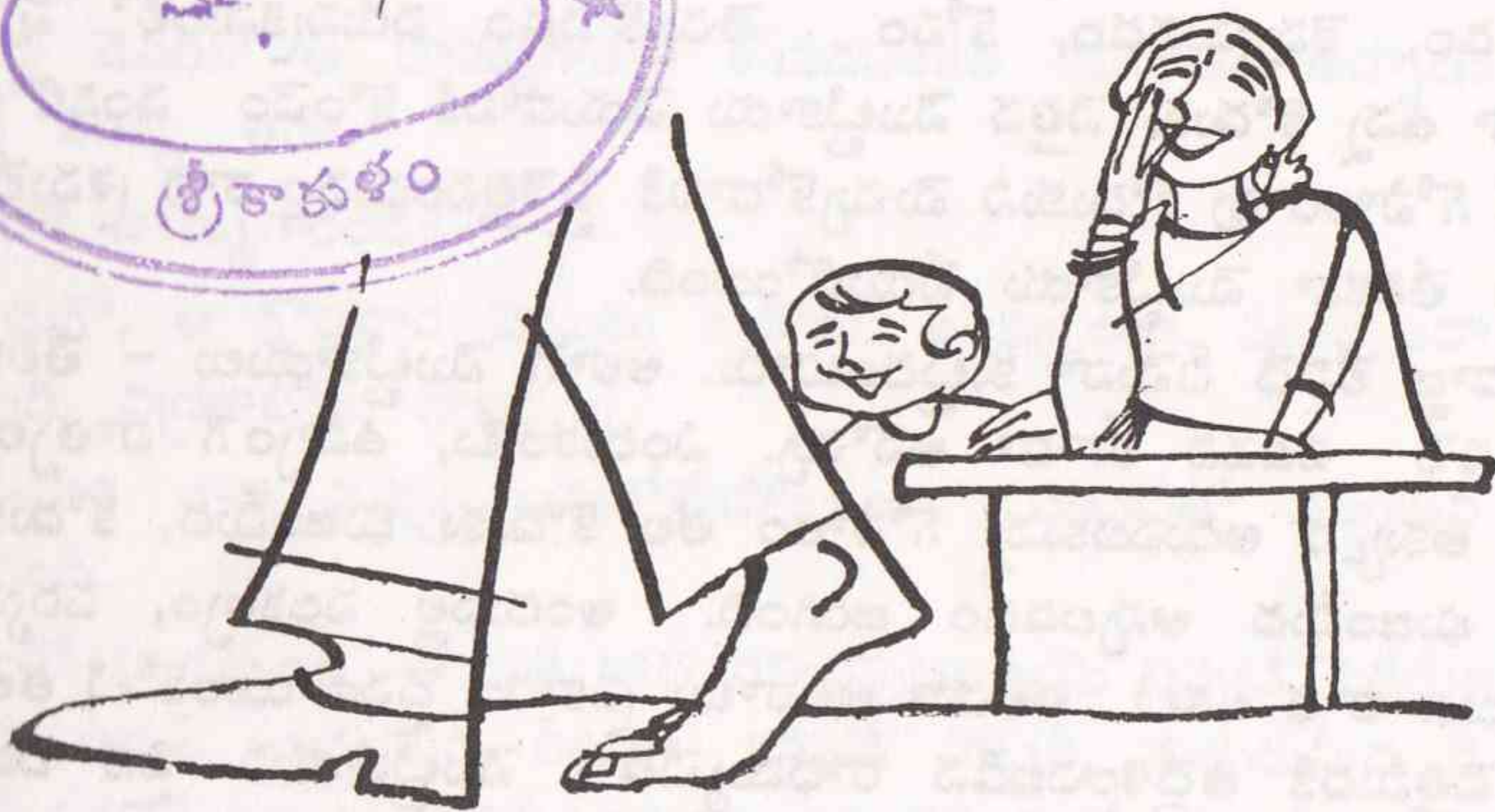
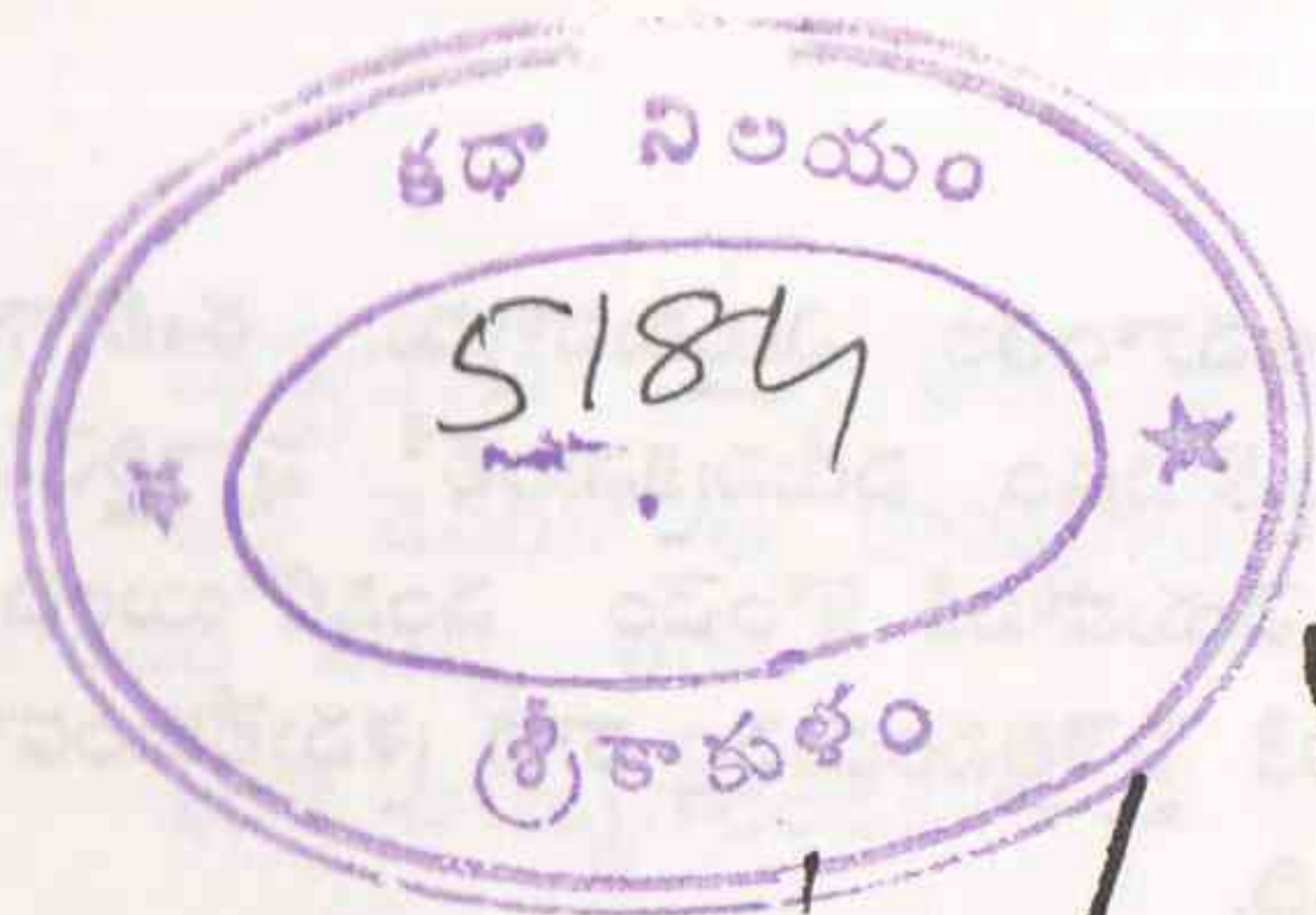
అలాగే అంటూవుండు. వాళ్ళు వెళ్ళాక ఏదో పాఠం నేర్చుకుంటావు. అప్పుడు మీరు చెప్పింది నిజం సుమండీ అంటావు అప్పుడు చెప్తా నీ పని అన్నాడు గోపాలరావు వెక్కిరిస్తూ.

ముగ్గురూ లేచారు స్వంత ఇంటికి వెళ్ళడానికి.

శంకరం రాధ చెంగుపట్టుకు లాగాడు నవ్వావుకుంటూ. ఏవిట్రా, నీ గోలేమిటి? అంది రాధ.

పకాపక నవ్వేస్తూ వాళ్ళ నాన్న కాళ్ళు చూపించాడు శంకరం. రాధకూడా కొడుకుతో కలిసి నవ్వసాగింది.

ఏమిటా నవ్వులు అంటూ వెనక్కితిరిగాడు గోపాలం. భార్యా బిడ్డల దృష్టి తన పాదాలపై కేంద్రీకరించబడి ఉండటం గమనించి తక్షణం తనూ అదేపనిచేసి కెప్పుమన్నాడు.

ఓ కాలికే బూటువుంది. రెండోకాలికి లేదు. తను అంతసేపూ కూర్చున్నచోట చూశాడు. లేదు.

నేనిలా ఒంటికాలి బూటుతోనే మనింటిదగ్గర్నించి వచ్చానా? అని అతిమెల్లగా అడిగాడు.

అయితే అప్పుడెందుకు చెప్పలేదు? ఇప్పుడింటికెళ్ళడం ఎలాగా? అన్నాడు గట్టిగా, గబగబా, కోపంగా.

రాధ నవ్వుడం మానేసింది. కళ్ళు నేలకి వాల్చింది. మీరు మాట తోచనిస్తేగా. కొంప ములిగినట్టు ఇక్కడికి పరిగెత్తించారు. అయినా అంత తెలీకపోవడం ఏమిటి? అంటూనే మళ్ళీ పకపక నవ్వుడం ప్రారంభించింది- గోపాలం బూటుకాలు చూసి.

ఇప్పుడింటికెళ్ళడం ఎలాగ? అన్నాడు గోపాలం.

బావుంది. ఇప్పెయ్యండి.

ఇప్పేసి నెత్తిన పెట్టుకుని యింటికి మోసుకురానా?

ఎందుకండీ. ఇది ఇక్కడ పడేసి. అక్కడదాన్ని ఇక్కడకు తెచ్చి, రెండూ తొడుక్కుని ఇంటికి నడవండి.

గోపాలం కోపానలం ఇంకా చల్లారలేదు. అది మాత్రం ఎలా తెస్తాం? అన్నాడు రాధ తెలివితక్కువతనాన్ని చటుక్కున నిరూపిస్తూ.

రిక్తా పిలవనా నాన్నా అన్నాడు గోపాలరావు కొడుకు చిరంజీవి శంకరం సమయస్ఫూర్తితో.

కాదు, పల్లకీ మాట్లాడు- మా నాన్న బూటు ఒకటి మోద్దురుగాని రండి అని.

అది కాదు నాన్నా, నీ బూటొక్కటే కాదుగా. అమ్మజోళ్ళు రెండు మొయ్యెద్దూ.

ఎందుకు? అన్నాడు గోపాలం. రాధ కాళ్ళవంక చూడాలని తట్టనందువల్ల కొడుకు కళ్ళలోకి పరీక్షగా చూస్తూ.

అమ్మయెర్ర ముకమల్ జోడు ఓ కాలికి నీ టైరు జోడు ఓ కాలికి తొడుక్కుందిగా అన్నాడు శంకరం వినయంగా.

గోపాలం కసిరీరా నవ్వేసి కొడుకుని అమాంతం ఎత్తుకున్నాడు. ఈలోగా ఆశ్చర్యపడడం, కెవ్వుమనడం, కోపం తెచ్చుకోవడం వరుసక్రమంలో పూర్తిచేసి రాధపొట్టిగా ఉన్న కొడుకు నెత్తిన మొట్టికాయ వేయడానికి కొంచెం వంగబోయింది. అక్షణానికే గోపాలరావు కొడుకుని మెచ్చుకోడానికి పైకెత్తినందువల్ల రాధ శ్రమలేకుండా శంకరానికి తేలికగా మొట్టికాయ వేయబోయింది.

శివుడాజ్ఞ లేనిదే చీమైనా కుట్టదంటారు. అలాగే మొట్టికాయలు - తేలిక రకం అయినా సరే- పడవని కూడా అనొచ్చు. ఎందుకంటే, ఉప్పొంగే వాత్సల్యంకొద్దీ కొడుకుని అక్కున అదుముకున్న గోపాలం తల కొడుకు భుజంమీద, కొడుకు తల గోపాలం భుజంమీద ఆన్వబడడం జరిగింది. అందువల్ల సంకల్పం, పర్యవసానం వేరయ్యాయి. రాధ ఒకటి తలచగా అలవాటు ప్రకారం దైవం యింకోటి తలచాడు. కొడుకు నెత్తిమీదకి ఉద్దేశించబడిన రాధమ్మచేతి మొట్టికాయని పైన వివరించిన కారణాలవల్ల గోపాలరావు శిరసావహించడం సంభవించింది.

తన్మయానందంలో వున్న గోపాలరావు కళ్ళు తెరచి రాధవంక చూశాడు. రాధ నాలుక్కరుచుకుని క్షమాపణ కోరుతున్నట్లుగా ప్రాధేయపూర్వకంగా, తప్ప గ్రహించినదానిలా చూసి, వెలిసిపోయిన రంగుచీరవంటి మందహాసం చేసింది.

అందమైన చేతివేళ్ళ మొట్టికాయలుకూడా గట్టిగానే తగులుతాయి అన్నాడు గోపాలం.

☆

☆

☆

మీసాలరావు యింటినుంచి స్వంత యింటికి వచ్చి మెల్లిగా లోపలికి ప్రవేశించాడు గోపాలరావు సతీసుతసమేతుడై.

సావిత్రిలో ఓ పిల్ల మామిడిపండు తింటున్నట్లు అభినయిస్తూ రసం గుజ్జా తన వంటికి గోపాలం యింటికి పులిమేస్తోంది.

గోపాలం ఆగి ఆ పిల్లవంక కొరకొర చూశాడు. బావుంది అన్నాడు గంభీరంగా.

ఏమేమీ అని ఒక్క కేకపెట్టి ఆ పిల్ల పెరటిలోకి పారిపోయింది. పోతూపోతూ మామిడి టెంకని గోపాలం తెల్లపాంటుమీద విసిరి చక్కాపోయింది.

పాంటుకన్న ముందుగా రాధవేపు చూశాడు గోపాలం. రాధ నవ్వు ఆపుకుంటున్నట్లు అతనికి బాగా అనుమానం వేసింది. హః అంటూ రాధ వంక చూస్తూ తరువాత అడుగు ఆ టెంకమీదే వేసి జారిపడబోయిన గోపాలం పడకుండా రాధ భుజాలే ఆదుకున్నాయి.

బాగుంది అన్నాడు గోపాలం కోపంగా, ఇల్లంతా నాశనం అయిపోతోందని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. బొమ్మల పుస్తకాలూ, బొమ్మలూ, తలగడాలూ, మామిడి టెంకా, దాని తొక్కా చెల్లాచెదురుగా పడివున్నాయి. నట్టింట్లో చుట్టూల పెట్టే బేడా అడ్డదిడ్డంగా సద్దబడివున్నాయి.

హూ అన్నాడు గోపాలం నట్టింటిలో ప్రవేశిస్తూ.

ఏమిటా హూహూలు... వాళ్ళు వింటే బాగుండదు అంది వెనకాలే వస్తున్న రాధ.

హూ అన్నాడు రాధ చెంగు పట్టుకువస్తున్న గార్లు శంకరం.

నువ్వేమిటా మధ్య అంది రాధ.

అవి డెవరు? ఆ బామ్మగారు? ఈవిడసంగతి చెప్పలేదేం అన్నాడు గోపాలం కొంచెం వెనక్కి తిరిగి.

ఇంకే బామ్మగారండీ?

అదుగో, ఆ గోడవార చెముడు కాబోలు. ఉలక్కుండా, పలక్కుండా చీకటిలో కూర్చుంది. నిద్రకాబోలు సౌలభ్యం.

ఈసారి రాధ నువ్వు ఆపుకోలేకపోయింది. పొట్టచేత్తో పట్టుకుని విరగబడి నవ్వసాగింది.

ఇంకో సందర్భంలో అయితే రాధ నవ్వినపుడు ఆమె సన్నటి పెదిమలనీ, తెల్లటి పలువరస తీరునీ, బుగ్గలమీద లీలగా కనపడే సొట్టనీ, నదురుమీద ముంగురులు సర్దుకునే సన్నటి చక్కటి వేళ్ళనీ, కళ్ళకాయకని వెక్కిరించే బొట్టునీ, నున్నటి సన్నటి మెడని కాగలించుకునే నల్లపూసల దండప్రక్కన తెల్లగా మెరిసే ముత్యాలదండనీ గోపాలం వళ్ళంతా కళ్ళు చేసుకుని చూసి ఆనందించేవాడు.

ప్రస్తుతం అతను ఉక్రోషం పట్టలేకుండా వున్నాడు.

నేను హా అని విసుక్కుంటే తప్పొచ్చింది. నువ్వు అవి డెవరో ఆ బామ్మగారిని చూసి నవ్వుతే ఫరవాలేదు కదూ? అన్నాడు గోపాలం.

బామ్మగా రెవరండీ అంది రాధ నవ్వాపు కుంటూ.

అదేం కనబడటంలేదూ.... ముసుగేసుకుని ముంగిలా కూచుంది. కిటికీ తియ్యి కనపడుతుంది.

అది బామ్మగారు కాదండీ- అవకాయకుండ. పెద్దవాసినకట్టిన బాన.... మీ చిట్టెమ్మగారి తాలూకు.

చాల్లే నవ్వుక్కర్లేదు.... పొరపాటు అని డబాయించబోయిన గోపాలానికి కూడా నవ్వా గలేదు, చిరంజీవి శంకరావుకి వాళ్ళధోరణి నచ్చలేదు. ఇంటినిండా చుట్టాలుండగా యిలా విరగబడి నవ్వడం బాగులేదు. ఎంతకీ వీళ్ళ నవ్వులు అవవేం అనుకున్నాడు.

☆

☆

☆

నా తండ్రే! నే చచ్చిపోను. ఎన్నాళ్ళకి చూశాను గోపన్నా.... చిలకాగోరింకల్లా ఉన్నారు బాబూ... నీ పెళ్ళామా యేవిటది? బాగుంది. మాలక్ష్మీలావుంది అంది, అప్పుడే బండి దిగి సావిట్రీ కోచ్చిన చిట్టెమ్మగారు, మనసులో ఆనందం అంతా మాటల్లో నింపి యిల్లంతా వెదజల్లుతూ.

రండి బామ్మగారు, రండి రండి రండి. ఏయ్ రాధా. ఒరేయ్ శంకరం. ఇలా రండి బామ్మగారు చూస్తారు అన్నాడు గోపాలం.

ఏదమ్మాయీ యిలా వెలుగులోకి రామ్మా.... నా తల్లీ. మాలక్ష్మీ నీకు దొరికిందిరా గోపన్నా.... వీడా నీ కొడుకు.... అచ్చు నువ్విలాగే వుండేవాడివి చిన్నప్పుడు. ఎటొచ్చి నలుపనుకో.

దానికేంలేండి పరవాలేదు. చిన్నప్పుడేదో....తెలీక... గోపాలం రహీమని అగిపోయాడు రాధవంక చూసి.

అవునుగాని బామ్మగారు అదేంపనండి. సరాసరి ముందు ఇంటికి రాకుండా? అన్నాడు.

వెరినాగన్నా.... ఇక్కడికి రాకేంచేస్తానురా. మీ నాన్న యెడ్రేసు రాసిచ్చాడు. నేను వచ్చినపని వేరేవుంది. సరే ముందు అది చక్కపెట్టుకు మరీ వద్దామని అటు వెళ్ళాను మా వాళ్ళ నిటుపంపి. తీరాచూస్తే ఆ పెద్దమనిషి లేడనుకో.

ఏమిటో, మీరు ముందిక్కడకొచ్చి తరవాత వెళ్ళాల్సింది సుమండి అన్నాడు గోపాలం.

నిజమే. యేదో వచ్చినపని చూసుకొచ్చేద్దామని అలా వెళ్ళా అంది బామ్మగారు.... శంకరం జుట్టు నిమురుతూ.

అయినా రైలుదిగుతూనే పనేమిటండీ. ముందు ఇంటి కొస్తారనుకున్నా అన్నాడు గోపాలం.

మరే. నేనూ అదే అనుకున్నా బాబూ. కాని వచ్చినపనిచూడు.... అందుకని అక్కడకే వెళ్ళొచ్చేద్దామని....

ఏమో ఊళ్ళోదిగితే ముందిక్కడికే వస్తారనుకున్నా సుమండి.

ఎందుకురా నాయనా. నీకన్నా నాకెవరు ముఖ్యం. అయితే ఒచ్చిన పనిమూలాన.....

అయినా కాపోయినా యెంత కానికార్యం అయినా ముందు ఇంటికొచ్చి కాస్త ఎంగిలి పడొద్దండీ.

నిజంబాబూ. అయితేనేం. పనిచూశావూ.

అవుననుకోండి... అయినా....

అవ్వా మనవళ్ళ సంవాదానికీ అంతెక్కడో తెలియలేదు రాధకి. చెడిపోయిన గ్రామఫోనుప్లేటులా ఒక్కచరణమే తిరిగితిరిగి వల్లిస్తున్నారు ఇద్దరూ.

మీరు రానందువల్ల వీళ్ళెవరో తెలీక కొంచెం... అంది రాధ తెగించి కలుగ చేసుకుని.

విషయం అప్పటికి మారింది.

వాళ్ళు తెలీకపోడం ఏమిటి గోపన్నా. నీకు గ్యాపకం లేదేమో కాని కిందటి పుష్కరంకాక, ఆ కిందటి పుష్కరాలకి గామోసు. ధవిశేశ్వరం ఒచ్చారు. నువ్వప్పుడు యేణ్ణర్తం వాడివనుకో. అమ్మ, మీ బామ్మ, నాన్నా, అంతా బాగా తెలుసు వాళ్ళకీ. ఆ పెద్దావిడ మా అక్కకూతురు. శారద దాని కూతురు. దాన్ని బుచ్చికక్కిగారి కొడుక్కిచ్చిందన్న మాట అంది బామ్మగారు.

రాధ చెప్పిందిలేండి - రండి నించున్నా రేమిటి, లోపలికి రండి..... నా కసలు మతి ఉండదు అన్నాడు గోపాలం.

అమ్మలూ దుక్కగిన్నెలో పాలుకాచీ ఒచ్చునా అని వంటింటిలోంచి కేక వినబడింది. శంకరం ఝండుసుకున్నాడు. రాధ వాడి వీపు చరిచింది.

☆

☆

☆

రాత్రి గోపాలాన్ని ఓపక్కనా శంకరాన్ని ఓపక్కనా కూర్చోబెట్టుకుని బామ్మగారు కీలుగుర్రం కథ చెప్పింది.

రాధమ్మ శారదని దగ్గరికి తీసింది. ఇద్దరూ పెరట్లో పడుకున్నారు.

కొత్తగా పెళ్ళయిన శారద తెల్లటి వెన్నెల్లో వెల్లకిలా పడుకుని, తన తొలిరోజుల అనుభవాలు మెల్లిగా మెత్తగా చెబుతూంటే, రాధ అనిమిషనేత్రాలతో తన అనుభూతుల తెరలగుండా తెల్లటి చల్లటి వెన్నెలనీ, ఆ వెన్నెల అవతల వెలిగే నీలిమాకాశానీ. తన్మయురాలై చూస్తూ, మెల్లిగా నవ్వుకుంటూ, శారద అనుభవాలు కబుర్లు ఉపశ్రుతిగా వింటూ నిద్రపోయింది.

పొద్దున్నే యిల్లు హడావుడితో నిండిపోయింది. శారద అత్తగారు, మామగారు, దొడ్డమ్మగారు విసిరిన చెళుకులకి, అడిన పరాచకాలకీ రాధమ్మ కొత్త పెళ్ళికూతురికి మల్లే సిగ్గుపడిపోయింది. మొగుడివంక ధైర్యంగా చూడడానికి కూడా సాహసించలేక పోయింది. గోపాలం అంతకన్న కొత్త పెళ్ళికొడుకై పోయాడు. వచ్చిన వాళ్ళందరికీ యెడతెగని మర్యాద చేస్తున్నాడు - ఆఫీసుకు సెలవుకూడా పెట్టేశాడు. బద్దకాన్ని తరిమేసి, కూరలసంచి పట్టుకుని బామ్మగారిని వెంటపెట్టుకుని బజారెళ్ళి సంభారాలు తెచ్చేశాడు. హోటల్నించి యిడ్డెన్లు, కాఫీ తెప్పించేసి శారదకీ, ఆ పిల్ల మొగుడికీ, పిల్లలకీ ఆ పెద్దాయనకీ స్వయంగా అందిచ్చాడు. పెద్దాయనకి చుట్టలు కూడా తెచ్చిచ్చాడు.

పదిగంటలయేసరికి తెళ్ళుతున్న పప్పుపులుసు ఘాటుకు పొరుగిల్లా ఇరుగిల్లా కూడా ఘుమఘుమలాడి పోయాయి. భోజన కస్తూరి పరిమళం పేట్రేగి పోయింది.

చిట్టెమ్మగారు పొత్తుపంచ కట్టుకుని అడ్డెడు బియ్యపుగిన్ని అవలీలగా దించి అక్కడ పెట్టేసింది. నవనవలాడే వంకాయలు రెండువీశెలు కారంకూరి మువ్వొంకాయకూర చేసేసింది. ఆ ముందు సాయంత్రం తన వేపుడుసామర్థ్యం గురించి పొగుడుకుని, బుచ్చికక్కిగారి అసామర్థ్యాన్ని హేళనచేసిన దొడ్డమ్మగారికి చిట్టెమ్మగారి సామర్థ్యం తెలుసు కాబట్టి అవిడ మామూలుగా వుందికాని మిగతా జనాభా అంతా ముక్కుమీద వేలేసుకుని హారా బామ్మగారూ! అని ఆశ్చర్యపోయారు.

వంటింటిలోంచి గోపాలం సావిటిలోకి వచ్చాడు. శారద మామగారు (ఆయనపేరు గోపాలం అడిగి తెలుసుకోలేదు) గోపాలం పుస్తకాల బీరువాని అల్లకల్లోలం చేసేస్తున్నాడు ఒకపక్క. ఇంకోపక్క ఆయన కుమారరత్నం గోపాలం పై కట్టుకుని కోటు తొడుక్కుని అద్దంలో చూసుకుంటున్నాడు. నిన్న తనమీద మామిడిటెంక విసిరిపోయిన తాటకి ఒక మూల కూర్చుని గోపాలంకొడుకు శంకర్రావు బొమ్మల్ని విరగొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. శ్రద్ధగా శంకరం విలాసంగా చూస్తున్నాడు. మా నాన్న మళ్ళీ కొంటాడులే అన్న ధీమా వాడి చిరునవ్వులో గోపాలానికి కనపడింది.

లాభంలేదు. జాగ్రత్తపడాలి మనసా అనుకున్నాడు గోపాలం పెదవి విరిచి.

అతను అదివరకు పుస్తకాల్లో చదివిన ఘరానాదోపిడీ కథలు, అక్కడక్కడా విన్న దోపిడీ సందర్భాలూ మననం చేసుకున్నాడు.

నిశ్శబ్దంగా వెనక్కిళ్ళిపోయి రాధని పిలుచుకొచ్చి చూపించాడు. హూ అన్నాడు. చూసుకో, నేను చెప్పింది నిజమవుతో కాదో చూసుకో అన్న ధోరణిలో.

రాధ నిర్లక్ష్యంగా నవ్వింది. ఈమాత్రానికే వాళ్ళని దొంగలంటారా. అయ్యో తెలివా? అన్న అర్థం స్పరించేవిధంగా.

ఇంతకన్న యేంకావాలి. కనబడటంలేదు? ఆయన పుస్తకాలు కొన్ని ఓపక్కన తీసి జాగ్రత్తపడడం - ఆ కుర్రాడు నా సూటు పై వేసుకుని కులకడం - ఆ తాటకి మనపిల్లాడి బొమ్మలూ పుస్తకాలూ పనిగట్టుకు నాశనం చేయడం, కనబడటం లేదూ? అన్నాయి గోపాలం కళ్ళు.

పోదురూ మీరన్నిటికీ ఇంతే. నాకేం అందులో తప్పు కనబడలేదు. ఇందులో భయానికేం ఆస్కారం లేదు అన్నాయి రాధమ్మ అరమోడ్చు కళ్ళూ, కొనతేలి నిర్లక్ష్యాన్ని ద్యోతకపరచే ముక్కు కలిసి.

చెబితే వినకపోతే చెడితే చూడమన్నారు. ఇంతకన్న నేనేం చేస్తాను? అన్నాయి గోపాలం పెదిమవిరుపూ, ఎగరేసిన భుజద్వయమూ.

శారద మామగారు యీ దంపతులను చూశాడు. రావోయ్ గోపాలం రా. నుంచుంటావేం కూర్చో అన్నాడు.

అబ్బే పనుందండి. అలా వెళ్ళొస్తా ఇప్పుడే అనేశాడు గోపాలం ఏం తోచక.

ఎక్కడికీ అని రాధమ్మ కళ్ళు ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించాయి.

నా యిష్టం వచ్చిన చోటుకీ. ఈ యింట్లో నా మాట విననివాళ్ళకి నేను చెప్పడం ఎందుకు? అంది చరచరవెళ్ళి గుమ్మం దాటుతున్న గోపాలరావు కోటు.

సరాసరి కాఫీహోటలికి కెళ్ళిపోయాడు, ఎక్కడి కెళ్ళాలో ఆలోచించ దలచుకున్న గోపాలరావు.

పనిలేకపోతే నాతో రారాదుటోయ్! గోపాలం! చిన్న రాచకార్యం చక్కపెట్టాలి అన్నాడు కిళ్ళికొట్టు దగ్గర కనబడిన స్నేహితుడు. అతనిపేరు రావు. వయసు 28, వృత్తి సిగరెట్లు కాల్చడం. ఆస్తి బోలెడు ప్లస్ ఒక కారు. సరదాలు అమ్మాయిలను ప్రేమించటం. సర్దుణాలు పుష్కలం. దుర్గుణాలు. చూడుడు అభిప్రాయములు. అభిరుచులు; ఆత్మస్తుతి, పరుల ప్రశంసలందుకోవడం, అభిప్రాయాలు; లోకంలో సర్వజ్ఞులు ఐదారుగురు. అందులో తను వొకడో, ఇద్దరో. దుర్గుణాలు మచ్చుకోసం వెతికినా కనపడే అవకాశంలేదు. సైదు పోబీలు: ఉద్యోగాలు లేనివాళ్ళకి వేయించడం. వున్నవాళ్ళని తీసేయించడం. దైనందనీయం పోట్లాటలు తేవటం, పరిష్కరించడం. మాటల రవాణా.

ఎక్కడికి? అన్నాడు గోపాలరావు.

ఇక్కడే - వో యింజనీరుగాడింటికి. మావాడొకడికి. ఉద్యోగం వేయిద్దామని అన్నాడు రావు.

అయితే నేనెందుకు మధ్య.

చూద్దువుగాని నా తడాఖా. ఇదివరకటి ఇంజనీరుగాడు నా చేతుల్లో కీలుబొమ్మలే. వీడు కొత్తవాడు - కుర్రాడుట. లంచాలు పుచ్చుకోడని విన్నాను. పాతవాడైతే వందరూపాయల ఉద్యోగం ఇస్తే మామూలుగా మూడునెలలపాటు, ఆశ్రయించినవాడి

జీతం తీసుకునేవాడు... వీడికి మాత్రం ఆశ్రయించేవాడికి చదువురావడం, బుద్ధిమంతుడుగా వుండడం ముఖ్యం. సిఫార్సు లేకపోయినా చాలామందికి ఉద్యోగాలు వేశాడు. మావాడు అడ్డగాడిద అనుకో. అయితేనేం నేను మాటాడి వేయిస్తా.

నీకు తెలుసా?

కొద్దిగా... అన్నాడు రావు కారు డ్రైవు చేస్తూ. శారద మొగుడికి చిట్టెమ్మగారు ఉద్యోగం వేయించేదికూడా యీ ఇంజనీరు దగ్గరే కాదుకదా కొంపతీసి! అనుకున్నాడు గోపాలం.

పన్నెండు గంటలయింది. ఇంజనీరుగారి యింట్లో గోపాలం సమక్షాన రావు శతవిధాల పలుకుబడి వినియోగిస్తున్నాడు. ఇంజనీరుగారికి 35 ఏళ్ళకన్న ఉండవు. పచ్చగా పుష్టిగా వున్నాడు. కళైన ముఖం. పొడగరి.

అయినా అడ్డగాడిదలకి ఉద్యోగం ఎలా ఇవ్వనండి! మీరే చెబుతూంటేరి మీవాడు అడ్డగాడిద అని అన్నాడాయన, రావు సోది విని విని విసుగెత్తి.

నిజమేననుకోండి అన్నాడు రావు.

ముమ్మాటికి... నిజం... నాకు సెలవిప్పించండి. భోంచెయ్యాలి అన్నాడాయన కాస్త చిరాకుగా.

గోపాలానికి మనసు చివుక్కుమంది, ఆయన యెంత మంచివాడైనా ఇంటికొచ్చిన వాళ్ళని వెళ్ళమంటున్నందుకు.

ఇంజనీరు బాబూ! ఉన్నారా?

ఎవరండి అంటూ ఇంజనీరుగారు ఆఫీసుగదిలోంచి లేచి సావిట్లోకి వెళ్ళాడు.

గోపాలం కొంచెం వంగిచూశాడు.

చిట్టెమ్మగారు నెత్తిమీద ఆవకాయకుండ, కుడి చేతిలో టిఫినుకేరేజి పట్టుకుని నిండుగా నవ్వుతూ నించుంది.

ఎవరమ్మా అన్నాడు ఇంజనీరుగారు.

నేను బాబూ చిట్టెమ్మని. నువ్వెరగవు కాని మీనాన్నవాళ్ళు మా పొరిగింట్లో ఉండేవారు ఇదివరకు. ఏం గొప్పప్పుడయిమని ఆయనది అందావిడ.

అయ్యో నెత్తిమీద బరువుతో నించున్నారే, ఉండండి సాయంపడతా. దింపండి అంటూ నెత్తిమీద బాన దించారు ఇంజనీరుగారు.

ఇదంతా ఏమిటంటే మీ అమ్మ సోంపేటనించి ఉత్తరం రాసింది బాబూ, నీకు ఆవకాయంటే యిష్టమని. ఏదో కొద్దిగా పెట్టి తిరపతి వెళ్ళా, ఇక్కడ దిగి తెచ్చాను. చూడుబాబూ, ఇదుగో మువ్వంకాయ కూర కూడాను. లోపలికి పద భోంచేద్దుగాని ముందు. మనవరాలేదీ? - మా లక్ష్మీ!

ఇంక మాటలు వినబడలేదు ఇరవై నిమిషాలదాకా. రావు వెళ్ళిపోయినా గోపాలం కూర్చున్నాడు చిట్టెమ్మగారి కోసం అని.

భోజనాలై సావిత్రి కొచ్చారు. చిట్టెమ్మగారూ! జన్మలో ఇంత రుచి అయిన కూర నేనెరగను సుమండి. అవకాయ అమోఘంగా వుంది లెండి. మా అమ్మ చెప్పడం, మీరు తేవడం. కాకపోయినా కబురంపక పోయారటండి బంబ్రోతును పంపుదును అన్నాడు ఇంజనీరుగారు.

అయ్యో, మడిగట్టుకు వేసిన అవకాయ బంబ్రోతు చేత ఎలా మోయిస్తాం బాబూ. అయినా తప్పేముందిలే అంది బామ్మగారు.

సరే. ఇంత మిట్టమధ్యాహ్నం ఎండలో మా యింటికొచ్చి భోంచేయకుండా వెళ్ళడం భావ్యంకాదు బామ్మగారూ అంది ఇంజనీరుగారి సన్నటిభార్య సన్నని గొంతుతో.

బామ్మగారూ, ఇవాళ మీరు మా ఇంట్లో ఎంగిలి పడకపోతే నామీద ఒట్టే.

కావలిస్తే మళ్ళీ మడిగట్టుకు ఒండుతాను. మీలాంటి వారు మా యింటికి రమ్మంటే వస్తారా మళ్ళామళ్ళా అంది ఇంజనీరుగారి భార్య.

గోపాలానికి ఆనందంతో ఒళ్లు పులకరించింది, చిట్టెమ్మగారికి జరుగుతున్న గౌరవానికి.

మీరు భోంచేయక తప్పదు అన్నాడు ఇంజనీరుగారు.

ఇంజనీరుబాబూ.... అంది చిట్టెమ్మగారు గంభీరంగా. అవతల గదిలో గోపాలం చెవులు రిక్కించుకు వింటున్నాడు. ఇంజనీరుబాబూ! నేను నిన్ను అడిగేది ఈపూటకీ భిక్షకాదు, శాశ్వతభిక్ష నా చెల్లెలు అల్లుడికి సర్కారులో ఉద్యోగం వేయించు. నా ఘటం మహారాజులా వెళ్ళిపోతుంది. నాకేం బెంగలేదు, కాని నా చెల్లెలికున్నదల్లా ఒక్కగానొక్క బిడ్డ. దాన్ని ఆ అయ్య చేతులో పెట్టింది. అతగాడే వాళ్ళని గట్టెక్కించాలి. వాడైనా బుద్ధిమంతుడు, యోగ్యుడు, మెట్రిక్ లేషన్ పరీక్ష యిచ్చాడు. మావూళ్ళోనే ఉద్యోగం ఖాళీ అయిందట, నువ్వే ఇవ్వాలిట, అందుకని ఆ ఉద్యోగ భిక్షపెట్టు ఇంజనీరు బాబూ అంది చెంగుబట్టి.

రెండు క్షణాలు నిశ్శబ్దం ప్రవర్తిల్లింది. గోపాలం నరాలుగ్గబట్టి కూర్చున్నాడు.

అలాగే చిట్టెమ్మగారూ, ఆనక అబ్బాయి నోసారి పంపించండి, మాట్లాడి....

నీ యిల్లు వెయ్యిళ్ళ మొదలై...నా తండ్రి, నా తండ్రి... ఒస్తా బాబూ అంది చిట్టెమ్మగారు.

☆

☆

☆

ఆ సాయంకాలమే చిట్టెమ్మగారూ, చెల్లెలూ, పిల్లలూ అంతా తిరుపతి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయారు, గోపాలాన్నీ, రాధనీ, శంకరాన్నీ శతవిధాల ఆశీర్వాదించి.

రాధా నువ్వు చాలా తెలివైనదానివి. మనుషులశక్తి, మంచితనంలో గొప్పతనం కొద్దిగా చిట్టెమ్మగారు చూపించింది. నాకు అంచనాలు కట్టడం ఆటే బాగారాదు అన్నాడు ఆ రాత్రి నిద్ర కుపక్రమించిన గోపాలం.

రాధ మెత్తగా నవ్వింది. చిట్టెమ్మగారేవిటి....వాళ్లు కూడా ఎంత మంచివాళ్ళని.... అంది.

గోపాలానికి పూర్తిగా నమ్మకం కుదరలేదు శారద మావగారిమీద. మరేమరే అన్నాడు ముక్తసరిగా.

మర్నాడు పొద్దున్నే కాఫీపాడుండబ్యా కాఫీఐనవైనం గుర్తించబడింది. అటుమొన్ననే తేవలసింది, నిన్న మొన్నటి హడావిడిలో మర్చిపోవటం జరిగిందన్న సంగతి కూడా గ్రహించబడింది.

మరచెంబు తే. హోటల్నించి కాఫీ తెస్తా అన్నాడు గోపాలం చొక్కా వేసుకుంటూ. మరచెంబు ఎంత వెతికినా కనపడలేదు.

చూశావా... హూ నేను చెబుతే నమ్మేవా! నాకు తెలుసు అన్నాడు గోపాలం విజయగర్వంతో.

రాధ మాట్లాడలేదు. తలవంచుకుని జర్మన్ సిల్వర్ గిన్నె యిచ్చింది కాఫీ తేవడానికి.

కాఫీ తాగి మళ్ళా ప్రస్తావించాడు.

పోనీలండి. మా బామ్మ పెళ్ళినాటి చెంబది. సొట్టలు కూడా పడింది. పొరబాటున పట్టుకెళ్ళుంటారు అంది రాధ.

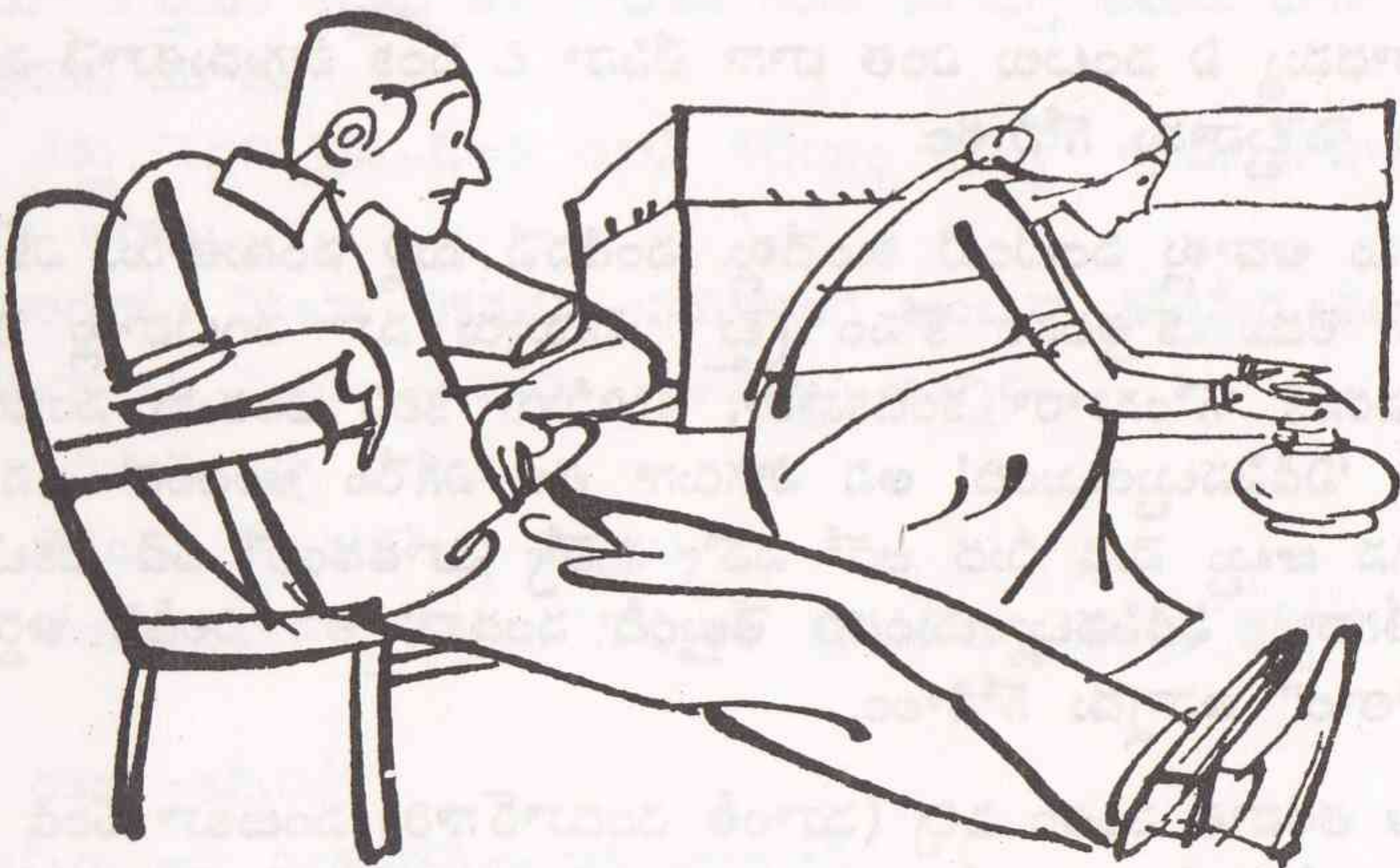
అదే నేనూ అనేది. ఘరానా పొరపాట్లంటే యివే అన్నాడు గోపాలం.

భోంచేసి, ఆఫీసుకు బయల్దేరేముందు సిగరెట్టు అంటించి పడకకుర్చీలో విశ్రమించాడు.

ఎదురుగుండా నట్టింట్లో కావడిపెట్టి కింద ఏదో మెరుస్తున్నట్టు కనబడింది. పక్కనే కూర్చుని తమలపాకులు వేసుకుంటున్న రాధకూడా అది గమనించింది. చటుక్కునవెళ్ళి మెరుస్తున్న సరుకుని బయటికి తీసింది.

ఏమిటిది? అన్నాడు గోపాలం- రాధ ఆ సరుకుని చెంగుచాటున దాచుకోడం చూసి

అబ్బే, ఏంలేదు, మరచెంబు. ఇత్తడిది కాదులండి, కంచుది. పాతది కాదులండి, కొత్తది. మనదికాదులండి, మన చుట్టాలది. ఇది దొంగతనం కాదులండి; పొరపాటు అంది రాధ.

★ ★ ★